

DOMOVINA

Uredništvo

Je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krona. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Nabočina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate

se plačuje od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat: za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Bosna in Hercegovina.

Krvava rusko-turška vojna leta 1877 je končala naposled s popolnim porazom sultanove armade. Tik Carigrada, v Sv. Štefanu ob Marmarskem morju, je imela ruska armada svoje zadnje glavno taborišče in tu je bil podpisan tudi začasni mir pod tridimi pogoji: polovico dosedanje turške drave dobi Bolgarija, važne postojanke in rodovitne doline pripadejo ostalim balkanskim državam Črni Gori, Srbiji in Rumuniji. Rusija si je zagotovila vojno odškodnino ali v denarju ali v pokrajinah. Turčija bi obsegala potem v Evropi le še Bosno in Hercegovino, Albanijo, Tesalijo z Epirom in ozek pas zemlje ob Marmarskem morju.

Vpliv nekdanj tako mogoče mohamedanske države je bil s tem potisnjen v neznatnost, mesto tega pa se je imela ustanoviti na Balkanu nova močna slovanska država Bolgarije. Ko so se znale evropske oblasti o teh preliminarijah, so se močno prestrašile premembe vsega političnega ravnotežja: ne samo da se je imela ustanoviti od Donave do morja velika jugoslovanska država; Rusiji mora biti hvaležen ves Balkan in s tem je bil obenem zagotovljen carju najdalekosežnejši vpliv na ves razvoj orientalskega vprašanja. Potisnjenje zadnjih ostankov mohamedanske sile v Azijo je bilo več ali manj le še vprašanje bližnje bodočnosti.

Prestrašila se je v prvi vrsti Anglija rastočega vpliva svojega starega tekmeča. Stari in pretkani angleški državnik Lord Beaconsfield, je zaklical v visoki zbornici s povzdignjenim glasom: Mylords, ni je v zgodovini stvari, ki bi se dala primerjati z našo državo. Niti Cezar, niti Karol Veliki nista vodila usode take države, kakor je naša... Mylords, na vshodu Evrope so se pokazali nevarni momenti za obstoj te naše države. Nikdar ne bom mogel verjeti, da bi angleški per ne podpirali v takem trenutku koristi svoje domovine. In zaropotalo je tudi po ostalih državah in car Aleksander II. je bil pripravljen odjenjati.

Še istega leta, dne 13. junija 1878 so se sešli zastopniki velevlasti na Bismarckovo vabilo v Berlinu in letam končno revidirali mirovne pogoje med Rusijo in Turčijo. Točno čez mesec dni je končal kongres svoje delo. V petindvajseti točki tam sklenjenega dogovora je bilo zapisano sledeče: „Pokrajini Bosno in Hercegovino zasede in upravlja Avstro-Ogrska. Vlada te države se ne želi pečati z upravo Novopazarskega sandžaka, ki se razteza v severo-vzhodni smeri med Srbijo in Črno Goro, temveč bode upravljala tam te funkcije i slej otomanska uprava. V svrhu varstva kakor v zagotovilo prostosti in sigurnosti prometnih zvez pa si jemlje Avstro-Ogrska pravico, ta

del starega bosanskega vilajeta po svoji celi obsežnosti vojaški zasesti in napraviti tod nove prometne zveze trgovskega ali strateškega značaja.“

Na podlagi tega evropskega mandata, ki ga je podpisal tudi sultanov odposlanec, se je odločila habsburška monarhija, ki jo je zastopal na tem kongresu tedanji zunanji minister Andrassy, da okupira ti dve doslej turški pokrajini, katerih vrhni suveren pa ostane slej kot prej sultan.

Že dve leti pred tem kongresom so krožile v političnih krogih vesti, da misli monarhija zasesti Bosno in Hercegovino. Zlasti nemirni so postali zbog tega Nemci, ki so se opravičeno bali za svojo moč, ki bi s pomnožitvijo slovanske sile za nova dva milijona zadobila nov občuten udarec. Grof Andrassy je vesčas te trditve odločno zanikaval in imenoval vesti o okupiranju kakega ozemlja na jugu kot popolnoma neosnovane — dve leti nato, nekaj dni po berolinskem mandatu, je izjavil prostodušno, da je mislila monarhija na to okupacijo res že predčasno in da je te aspiracije tajil vsled tega, ker bi bile utegnile povzročiti diskusije o tem vprašanju v času, ki za take čine ni ugoden, kakor tudi najdalekosežnejše zamotanosti in preteče nevarnosti za ves položaj. Schopenhauer ima morda prav, če trdi v svojih Parergah, da noben človek ne more vedno govoriti resnice.

Da je mislila Avstrija toliko časa pred Berlinom na razširjenje ob svojem jugu, je popolnoma umljivo. Je-li hotela svojo lego tik ob Balkanu politično in gospodarsko zaigrati in mirno gledati, kako razširja in se utrjuje tam recimo Ruska? S tem pa je storila monarhija obenem korak, ki jo je zainteresiral direktno na vsem bodočem razvoju orientalskega vprašanja. Da bi hotela kdaj okupirani pokrajini sultanu vrniti, o tem pač nihče v avstrijskih krogih ni mislil ne tedaj in tudi danes ne misli.

Dogodki okupacije so v živem spominu nam vsem. Če ne mi sami, naši očetje so se borili tam proti vstašem, o katerih je ne manj kot dokazano, da so jih podpirale zunanje oblasti v njih odporu: Italija, Srbija, Rusija in celo sultan. Vsi so živo čutili, da stopa sosedna monarhija s tem v novo sfero in posega na polje, ki ga je prepuščala doslej mirno drugim tekmečem. In boj v resnici ni bil lahek. Andrassy je je sicer dejal, da zadostuje za okupacijo Hercebosne ena vojaška godba; no, treba je bilo do dvestotisoč mož.

Monarhija je storila v resnici konec neprestanim krvavim notranjim bojem. Boj med kristjani in mohamedanci tudi v Bosni in Hercegovini nikdar ni hotel jenjati in Andrassy je zatrjeval v Berlinu, da je izdala Avstro-Ogrska v času od 1872—77 celih deset milijonov goldinarjev za stoin-

petdesettisoč begunov, ki so iskali zavetja na tleh sosedne države. Ali monarhija je storila tam drug in velik upravni greh. Ne samo, da je skrbela v teh deželah, kakor pripominja popolnoma prav feldmaršallajtnant v. p. pl. Vanič v enem lauskih zvezkov Oesterr. Rundschau, v glavnem le za povzdigo in korist katoliških interesov in s tem odbila od sebe zlasti Srbe, ki tvorijo poleg mohamedanskih Slovanov največji element v deželi, ampak — popolnoma v zmislu dunajskega zistema! — pričela naravnost z germanizacijo s pomočjo svojega uradništva.

Peterburška „Novoje Vremja“ je priobčila lansko zimo iz Benetk datiran obširen dopis, ki navaja podrobnosti o neprestanem germaniziranju teh dežel. Dopisnik prihaja koncem do zaključka, da more postaviti jez temu prizadevanju edino Anglija, češ da je Avstrija samo predstraža (avantgarda) Nemčije in „Anglija hoče potisniti Nemce v stran, kjer jih le dobi, posebno pa na Balkanu, kjer se bliža ena največjih dram sedanje zgodovine.“

Spričo tega in pa raznih gospodarskih izkoriščanj obeh dežel, o katerih tu ni mogoče obširneje razpravljati, se ni čuditi, če raste nezadovoljnost v okupiranih deželah dan za dnem. Mohamedane veže verski čut do sultana, Srbe poleg verskega še nacionalni do svojih bratov onostran meje, torej pred vsem v Srbiji in Črni Gori.

V zadnjih mesecih smo ponovno čitali o takih izbruhih ljudske nejevolje. Toda mesto da se oblasti spametujejo, zapirajo nezadovoljneže in jih obsojajo po deset in več let v ječo. V zadnjem banjaluškem veleizdajskem procesu je dobil časnikar Janković petnajst let, duhovnik Proković deset let ječe, ker sta objavila v nekem listu članek, ki je pozival (sicer na drastičen način) na boj proti Avstriji. Po raznih vaseh se najdejo preko noči nabiti oklici, ki pozivljejo sicer v slabi srbščini „brate Srbe“, da se morajo prebuditi iz težkih sanj in se boriti za združeno Srbijo. In tudi če bi vsi taki oklici ne bili delo raznih agents provocateurs — kdo je kriv te takozvane velikosrbske propagande? Takoj po novem letu 1907 je pisal pariški „Temps“ na uvodnem mestu (8. jan.) o priliki sedaj aktualnega vprašanja bolgarsko-srbsko-črnogorske unije tako:

„Že pred dvema leti je pokazala srbsko-črnogorska trgovska pogodba, da se morata združiti oba dela preko Avstrije, ki se je vsedla v Hercebosno in Novi Bazar. Pred par dnevi je dejal Ukovič, črnogorski ministriški predsednik: Iskati moramo zvez prvič z Rusijo, drugič s Srbijo in tretjič z Bolgarijo in potem z vsemi slovanskimi rodovi in sicer združenja na življenje in smrt.“

Zakaj obrača ugledni pariški list ost svojega članka proti Avstriji in potem šele proti Turčiji?

Zadnji dogodki v Turčiji so napravili vprašanje Bosne in Hercegovine zopet aktualnim. Turčija je postala ustavna država — naši po civilizirani državi okupirani deželi ste pa še vedno pod uprav vojaško diktaturo! Ko je ponatisnila zadnjič Srbska Riječ v Sarajevu uvodnik dunajske Neue Freie Presse, ki govori o potrebni premembi dosedanjega režima v teh deželah, je bila zato zaplenjena. Če so ti različni Bošnjaki in Hercegovci, ki jih je avstroogrška uprava v zadnjih letih potaknila v ječo, res sami krivci, potem se je zopet enkrat pokazalo, da vlačijo uzmoviče k vislicam, tatovi se pa sprehajajo svobodno po bulvarih.

Jako mnogo so se pečali z vprašanjem uprave v naših okupiranih deželah tudi angleški listi, kajti Anglija je prišla po preobratu v Turčiji v sličen položaj kot naša monarhija. Tudi angleška kraljevina je okupirala nekdanj turško provinco Egipt. Če je dal sultan doma ustavo, kaj naj se zgodi potem z Egiptom in Bosno in Hercegovino? To vprašanje dela vsem krogom velike skrbi in londonska liberalna The Daily News ni pisala pred tedni zaman: „največ skrbi dela bodočnost dveh turških pokrajin, ki ste jih okupirali dve evropski velevlasti: Bosna in Egipt.“

Dostavek uredn.: Ta članek smo dobili pred objavljenjem cesarjevega lastnoročnega pisma od 5. t. m. baronu Aehrenthalu o proglasitvi priklapljenja Bosne in Hercegovine. Priobčujemo ga, ker je po svoji vsebini tudi danes še istotako zanimiv.

Politični pregled.

Domače dežele.

Štajerski deželni zbor ne kaže najmanjšega veselja do dela. Minoli terek je bila seja celo nesklepčna. Ako pomislimo, da se je deželni zbor sešel že dne 15. septembra, če pomislimo, koliko važnih nalog bi bil moral rešiti in kako malo je storil do sedaj, moramo reči, da frivolno trati dragi čas in da mu ni do dela. Politični odbor, ki naj bi rešil in preresetal načrt volilne reforme, je imel še le eno edino sejo ter se snide danes, 9. oktobra na drugo sejo. Deželni zbor ostane zbran še kake tri tedne. V tem času naj reši v polni zbornici proračun za 1908 in računski sklep za 1907; proračun za 1909 v odseku in v polni zbornici, volilno reformo v odseku in v polni zbornici, zakon o ureditvi gozdnih in pašnih služnosti ter zakon o distriktnih zdravnikih. Kako naj se to ogromno delo pošteno izvrši v treh tednih? Ves čas od 15. m. m.

pa do sedaj se je pa potratil za prazne formalnosti in za rešitev nekih malenkosti. Najvažnejše delo deželnega zbora do sedaj je bila odklonitev zakona o ribištvu. Klerikalci intrigirajo proti nameravani volilni reformi. V „Reichspost“ piše nek krščanski socijalec, da njegova stranka ne more sprejeti predlaganega zakonskega načrta, ker niso izločeni industrijski kraji iz kmečkih občin, ker niso odstranjeni virilisti, marveč za dva pomnoženi, ker se ni število kmečkih mandatov tako pomnožilo, kakor število mestnih mandatov, ker so kmečki volilni okraji razdeljeni na korist nemškonalcionalnim bauernbündlerjem in ker v splošni kuriji ne smejo zopet voliti oni, ki so že v kurijah volili. Na to bode dalo soc. demokratično delavstvo odgovor v nedeljo, 11. in v pondeljek, 12. t. m. na 15 shodih v raznih mestih cele Štajerske.

V goriškem deželnem zboru je bila 6. t. m. burna seja. Poslanec Gabršček je ostro grajal deželnega glavarja, ki tako samooblastno gospodari v deželi. Deželni odbor sme potrositi brez dovoljenja deželnega zbora k večjemu do 10000 K, mora pa v prvem zasedanju prositi deželni zbor, da ta izdatek odobri. Med predlogami in ulogami itd. liberalne stranke ni bilo poročila o zidanju deželne blaznice, pri katerem je bil po deželnem zboru odobreni proračun prekoračen za 300 tisoč kron! Na to so italijanski liberalci zagnali velik trušč, žvižgali so in piskali in razsajali na vse načine; deželni glavar je pa zapustil dvorano. Kedaj bo prihodnja seja, se bo poslancem dale pismenim potom na znanje.

Vladni načrt volilne reforme za češki deželni zbor je tak, da bode pač težko koga zadovoljil. Tudi po tem načrtu se poviša število virilistov za dva glasa ter se uvajate kar dve novi kuriji in sicer: splošna kurija s 43 mandati in kurija poljedelskega sveta s 16 poslanci. Skupaj bi bilo 330 poslancev, dočim jih je sedaj 242. Baron Beck je svoj načrt izdelal tako, da bi dobili Čehi 153, Nemci pa 124 mandatov. Konservativni veleposestniki, ki so vsi breznarodni plemenitaši, bi imeli 49 mandatov ter bi s 4 škofi vred vedno odločevali v vseh važnih vprašanjih. Proti volji teh privilegiranih plemenitašev in škofov tudi ne bo mogoče po Beckovem načrtu spremeniti deželnega reda, kajti Beckov predlog določa, da mora za premeno deželnega reda glasovati najmanj 260 poslancev; toliko jih pa nimajo ne Čehi, ne Nemci. To bi bilo, kakor je sedaj na Kranjskem, kjer ne bode proti volji nemških veleposestnikov nikdar mogoče premeniti deželni red.

Bosna in Hercegovina.

Uradni list je priobčil cesarjeva ročna pisma od 5. t. m. baronu Aehrenthalu, baronu Burianu, ter obema ministrskima predsednikoma baronu Becku in dr. Wekerlu, s katerim je proglašeno pripojenje Bosne in Hercegovine k habsburški monarhiji ter proglašeno za te dve deželi dedno nasledstvo, veljavno za vladarsko hišo habsburško. V pismu baronu Burianu pravi cesar, da ga je volja dati in osigurati prebivalstvu Bosne in Hercegovine polne državljanske pravice. Posebno navaja cesarjevo pismo te-le pravice: „Poleg svobode osebe, veroizpovedanja, varnosti lastnine, časti in običajev ter svobode tiska, kar je že po obstoječih zakonih dano, podeljujem tudi svobodo kretanja, tajnost pisem, zaščito sodišča, pravo prošnje (peticije), svobodo zbiranja, besede in združevanja v okviru zakonitih jamstev.“

Narodno zastopstvo na temelju zastopanja interesov naj bode zrcalo narodnostnega, verskega in političnega stanja dežele.“

Volilo se bode po kurijah in stanovih in tudi v teh bodo volilci razdeljeni po veroizpovedanjih. Delokrog tega narodnega zastopstva bodo posvetovanja o „predmetih zakonodajstva in kontrole upravne in pravosodne stroke kateri se tičejo samouprave Bosne in Hercegovine.“ Potem soditi, bode delokrog tega deželnega zbora omejen edino le na posle notranje in sodne uprave. Narod bode politično razcepljen na veleposestnike in višje stanove, meščane in kmete ter po vrhu tudi še po konfesijah. Prebivalstvo bode, kakor pravi „Pokret“, razdrobljeno na mrvice. Deželni zbor pa ne bo imel nikake pravice odločati, ali sploh govoriti o državno-pravni prapadnosti Bosne in Hercegovine — ta se bode določila na Daunaju in v Budimpešti.

Značilen je ta stavek iz cesarjevega proglašenja bosansko-hercegovskemu prebivalstvu: „Iz tega razloga, spominjajoč se onih zvez, ki so obstojale med mojimi slavimi pradedi, nosilci ogrske krone in Vašo domovinov starih časih, raztezamo s tem Svoja suverenska prava tudi na Bosno in Hercegovino.“

O Hrvatski ni nikjer ni duha ni sluha, hrvatski ban je sam izjavil, da ni o vsej stvari dobil nikakega uradnega obvestila ter da o pripojenju nič ne ve. In vendar so klerikalci vseh vrst, stebri Rauchovega sistema, še takorekoč včeraj govorili, da imajo garancije za to, da se bode Bosna in Hercegovina priklopila Hrvatski in so proglašali za izdajico vsakega, ki je zagovarjal slovo in sporazumljenje s Srbi. Kakor tu se nam bode godilo v delegacijah, kjer se bode istotako rešilo to vprašanje v madžarskem in nemškem smislu. „Neues Pester Journal“ že piše, kako si mislijo tam bodočnost Bosne in Hercegovine. Hercegovina se priklopi Dalmaciji ter se ta definitivno odtrže od Hrvatske in pripoji k Avstriji Bosna se pridruži k Hrvatski, katera se definitivno kot provinca združi z Ogrsko. Ta načrt je nekako tudi načrt Rauchov, Frankov in vseh teh klerikalcev — in dalmatinske klike, ki so danes zastopane na Dunaju v parlamentu se brzkone tudi ne bi resno uprle temu.

V včerajšnji otvoritveni seji je dejal predsednik avstrijske delegacije v svojem govoru, da „daje izraza patriotičnemu zadoščanju“ nad priklopljenjem Bosne in Hercegovine. Cesar je v prostolnem govoru na to odgovoril, da je bilo to potrebno, da se uvedejo v teh dveh deželah ustavne razmere. Rekel je nadalje, da se naše čete umaknejo iz Novega Pazarja, kar bode Turčiji v dokaz, da naša politika ne teži za tem, da bi pridobivala novega ozemlja nad sedanje posestno stanje. Na konec pravi prestolni govor, da bode država najbolje skrbela za vzdržanje miru s tem, če bo mogočna in oborožena, zato se nadja, da se bodo delegacije s patriotičnim spoznanjem in požrtvovalnostjo posvetovale o onih vladnih predlogih, ki se nanašajo na razširjenje vojne sile na kopnem in na morju. — Vojno ministerstvo zahteva za 1908 2.786.110 K naknadnega kredita in sicer 2.087.444 K za zboljšanje častniških plač, 500.000 K za zboljšanje oskrbe za moštvo. Vojno ministerstvo zahteva, naj se mu nakaže delni znesek od 15 milijonov kron za nabavo topničarskega materijala.

Priklopljenje Bosne in Hercegovine je vzbudilo povsod veliko razburjenje. Anglija nikakor ni voljna odobriti to prekršenje berlinske pogodbe in tudi ruska vlada je proti temu. Posledice so nedogledne. Turčija je sedaj še po-

polnoma mirna ter zaupa v velesile. Grška hoče Kreto odtrgati od Turčije ter jo združiti s kraljevino grško. Francija pravi, da bi tudi ona lahko prelomila Algecirasko pogodbo ter priklopila Maroko, kakor je storila Avstro-Ogrska z Bosno in Hercegovino. Turki so užaljeni — in če pomislimo, da bi te večne žalitve kaj lahko razburile vse Mohamedance v Aziji in Afriki, potem pač treba priznati, da je bil ta korak avstrijske in bolgarske diplomacije prenačljjen. Za sedaj je Turčija napovedala samo bojkot avstro-ogrskim industrijalnim izdelkom in bolgarskim pridelkom. To bode za našo industrijo huda izguba, za katero ne najde nikjer odškodnine.

Štajerske novice.

Slovenska trobojnica še ni izročena. Kakor izvemo slovenska zastava, katero so zadnje sredo celjski policaji slovenskim kmetom brez vzroka vzeli, še do danes kljub posredovanju namestnije ni bila lastnikom vrnena. Ali se tako skrbi za mir?

— Celjske in okoliške Slovence še enkrat opozarjamo na — vinskotrgatev, združeno z ljudsko veselico, petjem, godbo i. t. d., katero priredi „Slovensko delavsko podporno društvo v Celju“ v nedeljo, dne 11. t. m. ob 4. uri popoldne v „Skalni kleti“.

Celjski nemški trgovec Zangger razpošilja sedaj slovenskim trgovcem po Savinski dolini nekaka opravičevalna pisma, kjer zatrjuje, da je docela miren in da je prijatelj Slovencev. Radi verjamemo, da celjskim vsemožnim nemškim trgovcem ni vse jedno, če bodo imeli v kratkem pred seboj dobro organizirano slovensko trgovstvo, ki bo hotelo in znalo živeti brez njih. Čutimo pa narodno dolžnost, da povdarjamo, da bi bil največji dokument naše nezrelosti, ako bi se ozirali na vse mogoče izjave ljubezni in zagotovila spodještajerskih nemških trgovcev in pozabili na svoje narodnogospodarske dolžnosti, na katere so nas zopet po dolgem miru in spanju spomnili malo ostreje in občutnejše zadnji dogodki na Slovenskem. Vzroki našega bojkotnega gibanja leže v notranji zahtevi in potrebi po gospodarski osamosvojitvi in okrepitvi našega življa po mestih in trgih. Brezpravnost in neznosne razmere, ki jih uprizarja spodnještajersko oholo nemčurstvo med nami, so nam samo povod, so nam resen opomin, da vstanemo k samostojnemu delu in obrambi, dokler je še čas, da nas nemčurstvo popolnoma ne vrže ob tla.

— Strah je lepa reč! Trgovski pomočnik takajšne tvrdke Makesch, ki se je udeležil izgrediv proti Slovincem v Celju dne 20. septembra je naenkrat zginil. Sedaj je baje v Varaždinu v službi.

— Izgrediv celjskih nemškutarjev proti Slovincem so vzbudili tudi na Hrvaškem veliko ogorčenje. Vsi hrvatski listi so prinašali poročila o teh nasilstvih in kakor se nam poroča so po vseh hrvatskih mestih in trgih, koder ima celjska tvrdka D. Rakusch toliko odjemalcev, prilepljeni plakati, kateri pozivajo hrvatske trgovce, naj pretrgajo vse trgovske zveze s to firmo. To bi bil v resnici lep dokaz dejanske vzajemnosti med Slovenci in Hrvati. „Svoji k svojim!“

— Iz celjske okolice. V Gaberju se pritožuje občinstvo, da se je napravil ob cesti jarek, v katerega je izpeljana kanalizacija iz velike novo postavljene hiše, iz katere se izteka

vsa nesnaga po jarku. Jarek je izpeljan ob cesti in je odprt; vsled tega razširja posebno ob toplih solčnih dneh tak smrad, da postane slabo človeku, ki prihaja v tamošnjo bližino. Opozarjamo na to dejstvo okoliško občino, da ukrene potrebne korake za odstranitev tega smrada brez ozira na to, ako je prizadet tudi kak občinski svetovalec!

— Na korist ljubljanskim Nemcem, prirede celjski nemškutarji dne 11. t. m. poseben koncert v „Nemški hiši“.

— Na shodu združenih delavskih organizacij minulo nedeljo v Celju je govoril g. Etbil Kristan ne kakor smo poročali g. Ant. Kristan.

— Za obrtnike. Dr. Jankovič je predlagal v deželnem zboru, da se odpiše pridobinski davek vsem obrtnikom brežiškega okraja, katerim je suša prizadela kako škodo. Predlog se izročil posebnemu odseku za občinske zadeve.

— Na Ljubečni pri Celju je dobra narodna gostilna G. Jutrška, po domače „Varožek“, na katero opozarjamo naše ljudi, ki jih vede pot skozi ta kraj.

— Iz Dobrne pri Celju se nam poroča, da vladajo na nekdanjem Oroslovem hotelu, ki je sedaj last slovenske klerikalne posojilnice prav čedne razmere, ki ravno niso v čast slovenskemu podjetju. Gostilno ima v najemu Nemeec Wregg, član „Südmarke“ in velik prijatelj Slovencev, znani Hasenbüchl (predsednik Südmarkine družnice) skrbi za to, da kraljuje še dalje v gostilniških prostorih Südmarkin nabiralnik in se popeva „Wacht am Rhein“. Nismo prestrogi in preobčutljivi, ne spravi nas v nesrečo in jezo že vsako neumno hajlanje, čudno s te nam pa zdi, da v svoji lastni hiši niso tako strogi in natančni gotovi ljudje, ki so nekdanj s pretirano in bolešno občutljivostjo in brutalnostjo zabrajevali vsakemu obisk znane narodne gostilne na Dobrni, kdor ni bil ravno gotove vrste katoličan in gotove vrste Slovenec. Govori se tudi pri nas, da misli klerikalna posojilnica hotel zopet prodati Nemcem, kar bi bilo gotovo škoda. Toliko se je obetalo od tega nakupa, sedaj pa slišimo take stvari.

— Iz Laškega trga. Vkljub raznim spletkam, vkljub idijotsko zlobnemu zavijanju od nam sovražne nemškutarke stranke, vkljub temu, da je narodno delo v očeh marsikterega narodnega omahljivca brezupno, vkljub temu, da se nam meče, kjer le mogoče, polena pod noge in to od ljudij, ki bi bili v prvi vrsti poklicani delovati za blagor naroda in posebej še za dobrobit uboge šolske mladine, obnesla se je vinska trgatev dne 4. vinotoka t. l. kakor v zasmeh vsem raznobarnim nasprotnikom našim vendar nad vse pričakovanje dobro. „Bralno društvo“ je sedaj, pokazalo, da se v njem še nahajajo agilne in vseskozi požrtvovalne moči. Vsa prireditve, posebno pa še njen izid sta dokaj jasno pokazala, kaj vse se tudi lahko na Laškem doseže, če imamo le narodno požrtvovalnih dam v svoji sredini, ki ne gledajo ne na levo ne na desno, ampak grede nevstrašeno naprej za svojim vzvišenim ciljem. Le kdor jih z lastnimi očmi vidi, s kako vnemo, s kakim veseljem se žrtvujejo, le ta more vsaj d. loma spoznati vrednost njih dela in truda. Na ta način je torej tudi mogoče, da dobi tudi šolska mladina svoj delež, ki je za naše razmere prav znaten. — Prirediteljicam pa in prirediteljem je na njihovem vspehu le čestitati; sedaj imajo zadoščanje, ki jim bodi ob jednom tudi bodilo za bodočnost.

— **Iz Laškega trga.** Vinska trgatav, če tudi tako pohlevna in ponižna prireditelj, delala je našim germančkom vendar toli nepotrebne preglavice; koliko groze so se navžile sirote, kakšne slabosti so jih že ves čas navdajale. Njih nežni spol se sploh na ulico ni upal. In kako tudi! Po njihovem domnevanju je imelo vendar priti ogromno število „Sokolov“ na Laško in več „knapov“ in drugih sličnih „zatiralcev“ nemških jagnjet. Jedino to jih je vsaj deloma tolažilo in pomirljivo vplivalo na razburjenje možgane, da je bilo orožništva dovolj pripravljenega in da je bila šulferajnska šola dobro zastražena.

Kdo ne bi se zasmel, ko sliši vse te neslanosti, ki jih poraja občudovanja vredna domišljija naših purgarjev!

Vinska trgatav se je vršila mirno kot sploh mogoče, nobene šipe na „nemških“ hišah ni bilo razbite, nič demonstracij, nobenih kravalov — ves strah in trepet torej zastoj! — — — Kdo je torej blamiran? — — —

— **Iz Laškega trga.** Ko so se v nedeljo, dne 4. t. m. ob pol 9. uri zvečer vračali celjski gostje od vinske trgatve domov, čutil je edini tukajšnji c. kr. davčni sluga, ki sliši na ime Križ, nujno potrebo izzivati na kolodvoru mirno slov. občinstvo in zaklical dvakrat na vse grlo: „Markt Tüffer soll leben, Heil und Sieg“. Prič zato dovolj. — Le mirni naravi Slovencev se ima revež zahvaliti, da je ni skupil, kar bi se v teh burnih časih bilo pač kaj lahko pripetilo. In kdo bi bil zopet povzročitelj morebitnih posledic — — —?

— **V „Narodnem domu“ v Brežicah bode v nedeljo, dne 11. t. m. protestni shod,** na katerega so vabljeni vsi Slovenci iz mesta in okolice. Nemci so raztrosili po svojih listih najneumnejša poročila o nameravanih „napadih“ Slovencev na brežiške Nemce. Obrnili so se na c. kr. okrajno glavarstvo s prošnjo, naj poskrbi za varnost nemških meščanov trdeč, da je njih slavnoznana mestna policija pre-slaba, da bi je mogla ubraniti pred slovenskimi „napadi“. Okrajno glavarstvo jim je tudi radovoljno ustreglo ter je pozvalo baje 15 orožnikov iz drugih okrajev, menda celo iz Zgor-njega Štajerja na pomoč, tako da bode v nedeljo branilo naše Nemce nič manj kot 30 orožnikov (15 domačih in 15 tujih) pred „slovenskimi napadi“ kateri so se porodili v razgreti domišljiji naših nemškutarjev. To postopanje našega političnega oblastva kaže, da hoče na vsak način dati nemškutariskim obdolitvam proti Slovincem uradno potrdilo, da so opravičene in utemeljene. Mi odločno protestiramo proti temu za nas žaljivemu in ponižujočemu ravnanju c. kr. varstvenega oblastva, katero se je v Ptujju branilo nastopiti v obrambo faktično napadenih Slovencev, ki pa v Brežicah že na same zlobne izmišljotine naših nemškutarjev o „nameravanih napadih“ mobilizira domače in tuje orožništvo proti nam.

Brežiški Slovenci! to Vam bodi še tem večji povod, da se v kar najboljše številu udeležite shoda, ki bode v nedeljo, dne 11. t. m. v „Narodnem domu“ v Brežicah. Pridite vsi, iz mesta in okolice, da na dostojen, miren in popolnoma zakonit način izrazimo svoj najodločnejši protest proti nemškutariskim nasilstvom proti Slovincem v spodnještajerskih mestih in proti dvojni meri, katero imajo politična oblastva na Spodnjem Štajerskem za Nemce in Slovence. V nedeljo vsi na shod!

— **Slovincem v Ljutomeru in okolici!** Pri zadnjem shodu v Ljutomeru ste prisegli na geslo, „Svoji k

svojim“, ter s tem svečano obljubili svetu in svojemu značaju, da se v bodoče izognete nasprotnikom, ki udrihajo po vaših glavah z mečem, ki smo jim ga nabrusili mi. Evo Vam imenika naših mož! Vdolbi si vsakdo naslednja imena v glavo in srce!

Trgovci: Seršen, Vršič, Herzog, Schneider. Gostilne: Seršen, Kukovec, Vaupotič. Krojača: Jelovšek, Vučko. Mizar in lesotržec: Velnar. Urar: Čagran. Sedlar: Karba. Klobučar: Robek. Čevljarja: Vrabel, Ozmec. Vrvar: Babnik. Brijač: Veselič. Ključavničarja: Kovačič, Ludvik. Založba sveč: Vršič. Vinotržec: Seršen, (Sever na malo). Klepar: Rižnar. Paromlin in pekarija: Kukovec. Sodar: Golob. Zaloga slatine in premoga: Vršič. Zaloga steklarske robe: Volovec. Kamnosek: Golobič. Prodaja železa: Lenz. Siikar: Horvat.

— **Za družbo sv. Cirila in Metoda** je nabral g. R. Frece v gostilni g. Pečnika na Bizeljskem pri proslavljanju godu vseh Franckov 6. K 69 vin, Presrečno hvalo!

— **Iz Braslovč.** Družbi sv. Cirila in Metoda so darovali o priliki trgatve 7 K 8 vin. za našo šolsko družbo.

— **Na Ljubnem** se priredi v šoli v nedeljo, dne 11. t. m. krajevna sadna razstava. Po prvem sv. opravilu bode poučni govor o tistih sadnih vrstah, ki so za napredek umnega sadjarstva posebnega pomena. Vse te vrste se bodo tudi pokazale. Vabijo se torej prijatelji sadjarstva, da si razstavo ogledajo.

— **Iz Rečice na Paki.** Te dni peljal sem se po Savinski železnici. Na postaji Rečica ustopila v moj voz dva tujca. Ko se usedeta praša eden: „No, gospod kolega si li napravil kaj kupčije?“ Odgovor je bil: „Žalibog nič. Nič nas več ne marajo, kdo ve, kake posledice bo še vse to imelo. Mi pa lahko poberemo svoje kovčege in gremo.“ To kaže, da tuji trgovci slutijo, da bodo oni plačali račun za lopovstva spodnještajerskih nemškutarjev. Rojaki, bodite možje, dajte jim zaslužen odgovor. „Svoji k svojim!“

— **V Ravnah pri Šoštanjju** je protestno zborovanje dne 4. t. m. c. kr. okrajno glavarstvo prepovedalo. To prepoved je utemeljilo po priliki tako le: „Ker se je z ozirom na med obema v okraju bivajočima narodnostima sedaj obstoječo napetost, vspriči najnovejših dogodkov v Ljubljani, Mariboru, Celju in Ptujju, v slučaju razmotrivanja zadnje točke dnevnega reda bati izgredev, treba iz razlogov na javno varnost, shod prepovedati.“ Proti tej naredbi se pritožimo na c. kr. namestništvo, ker v našem okraju ni ne jednega Nemca. S to prepovedjo se hoče samo zabraniti, da bi ljudstvo ne izvedelo resnice. Časopise konfiscirajo, shode prepovedujejo, tako nam hočejo zamašiti usta in preprečiti, da bi se narodu odprle oči, da bi sprevidel in spoznal one, ki mu delajo škodo, ki ga tlačijo in po vsem vrhu še obirajo. Pa ta sredstva ne bodo pomagala! Ljudstvo se vzbuja in se bode orestlo svojih izkoriščevalcev. Gospodarska osamosvoja nas vede tudi do politične prostosti in popoln^o ravnopravnosti!

— **Iz Sv. Jurija ob Juž. žel.** Tukajšnja čebelarstva podružnica za Št. Jurij in okolico je imela v nedeljo, dne 4. oktobra zborovanje na kojem se je izvolil sledeči odbor: Fran Ferlež, predsednik; Sivka Anton, nadučitelj podpredsednik. Op. jednem se je sklenilo, da opravlja predsednik blagajniško službo in podpredsednik pa tajniško. Odbornikom so izvoljeni sledeči čebelarji: Čretnik Ignac, Podgorje, Zdolšek Jernej, Ponikva, Oset Janez Goriski. Upamo, da bode odbor mar-

ljivo kot čebela deloval v prid društva in za povzdigo umnega čebelarstva na Spodnjem Štajerskem.

— **Vabilo k odkritju spominske plošče pokojnemu Strmškemu.** Oklic za prispevke za spominsko ploščo pokojnemu Strmškemu je našel prijazen odmev, in tako je pripravljalnemu odboru mogoče izvršiti to pijetno dolžnost ter vabi vse častilce Strmškovega spomina, njegove tovariše gg. učitelje kakor tudi drugo p. n. občinstvo k odkritju spominske plošče pri Sv. Petru na Medv. selu, ki se vrši v nedeljo, dne 25. oktobra 1908. ob 10. uri dopoldne.

Železniška zveza do Mestinja je od vseh strani zelo ugodna. Zaradi obeda naj se blagovoli vsak udeleženec gotovo zglasiti pri g. Fr. Korbarju nadučitelju pri Sv. Petru v Medvedjem selu, p. Pristava. Za nezglašenje se obed ne garantira.

Pripravljalni odbor.

— **Iz Rajhenburga.** Požar. V nedeljo, dne 27. septembra t. l. je nastal ob pol 1. uri popoldne v Senovem pri Rajhenburgu strašen požar, ki je vničil v par minutah posestnikoma Kozoleju in Seničarju hiše, hleve ter druga gospodarska poslopja. Zgorelo je vse pohištvo, žito, krompir ter sploh vsi pridelki, ki so bili že spravljani. Rešili so samo živino razun enega teleta. Škoda je cenjena na 8000 K. Pngorelca sta bila zavarovana za znatno vsoto. Le gasilnemu društvu v Rajhenburgu je zahvaliti, da se niso vnele v bližini stoječe hiše ter je omejila ogenj. Požar so povzročili otroci.

Ker je zima pred durmi, siromaki z otroci pa brez strehe in živeža, se je sestavil odbor, ki bode poskušal nesrečnežem po možnosti olajšati neizmerno bedo. Obračamo se do usmiljenih src, da priskočijo na pomoč s prispevki, katere naj blagovolijo poslati gospej Rainerjevi, soprogi načelnika postaje v Rajhenburgu. Vsak najmanjši dar se hvaležno sprejme!

— **Iz Vukovara.** Naš rojak g. France Pirkmaier, gozdarski pristav grofa Eltza v Vukovaru, je položil višji gozdarski izpit na Dunaju z dobrim uspehom.

— **Za železnico Maribor-Travnik** so govorili v deželnem zboru glavar Attems, posl. Link. Stiger in Wastian. Morebiti bodo gospodje vendar kaj skuhalo.

— **Radi izgredev proti Slovincem v Mariboru** je do sedaj 11 ljudi v preiskovalnem zaporu. Razprava se bode vršila prihodnji teden.

— **Iz Maribora.** V nedeljo, dne 27. septembra t. l. je blagoslovil knezoškof dr. Napotnik žensko učiteljišče pri tukajšnjih šolskih sestrah. Na tem učiteljišču bodo poučevale šol. sestre deklice slovenskih starišev s podporo slednjih v **nemškem jeziku.** Te klerikalne nemškutarice naj postanejo potem učiteljice slovenske „dece“ na spodnještajerskih slovenskih šolah!!!

Znano dejstvo je, da se poučuje slovenščina na tem nemškem klerikalnem zavodu, ki naj bi služil edino slovenskemu narodu, tako slabo,* da učenke tega zavoda, hčerke večinoma slovenskih starišev, niso zmožne napraviti izpita iz slovenščine. Ali je kje na svetu mogoče kaj takega, da ne more napraviti nčenka kakega javnega učnega zavoda izpita iz lastnega materinskega jezika?!

G. knezoškof dr. Napotnik, višji dušni pastir škofije, v kateri prebivajo v ogromni večini Slovenci je ob enem nadzornik šolskih sester in višji nad-

* Tega vender ne moremo imenovati pouk slovenščine! Na katerem nemškem učiteljišču poučujejo šolske sestre nemščino? Op. ured.

zornik učiteljišča. Kot takemu mora biti znano, kake razmere vladajo v tej učilnici.

Apelujemo na čut pravičnosti, ki bi mu moral biti kot rojenemu Slovincu prirojen, naj poskrbi sedaj, ko je blagoslovil zavod, na katerem se imajo pripravljati slovenke učenke za vzgojo naraščaja slovenskih gospodinj na Spodnjem Štajerskem, zavod, katerega podpirajo Slovenci tudi gmotno, da bodo zavladale na njem druge razmere in zavel drug duh. Še le potem smemo pričakovati, da bode ta šola v prid ljudstvu, kateremu je namenjena.

Dostavek ured.: Priobčujemo ta poziv, da vstrežemo dopisniku, prepričani pa smo, da ne bo imel nikakega uspeha. Pričakovati od izrecno klerikalne šole kake koristi v narodnem obziru — to je pač zmota!

— **V Mariboru** je priredila dne 4. t. m. „Slovenska Čitalnica“ prvi jesenski društveni večer, katerega se je udeležilo toliko občinstva, udov in gostov, kakor še nikdar, kar je posebno naglašal g. podpredsednik dr. Medved v svojem pozdravu. Bili so časi, ko smo pri celih oknih male dvorane na družinskih večerih imeli razbito družbo, tokrat pa se je zbrala v razbiti dvorani cela družba (krog 200 dam in gospodov). Gospodu Stegnarju gre posebna zahvala, da se je zbral zopet velik mešani in moški zbor, ki sta zapela nekaj krasnih novih in narodnih pesmi. K dobri volji in zabavi je pripomogel zelo mnogo tudi gospod mag. farm. Zavadiš s svojim izbornim gramofonom. G. dr. Rosina se je spominjal v ginljivem govoru ljubljanskih dogodkov, na kar se je nabrala lepa vsota za ljubljanske žrtve in njih sorodnike.

— **Nezgoda na električni železnici v Gradcu.** Voz na električni železnici v Gradcu je povozil v nedeljo 4. oktobra t. l. neko 70 let staro žensko, ki je kljub opominom sprevodnika bežala ravno pred vozom čez tir. Žensko je grozno razmesarilo.

— **Jesenski sejm v Gradcu** v raztavo vred je zaključen. Edino rokodeljska razstava je nudila nekaj zanimivosti, drugo je pač bila samo vada za zijala iz Gradca in dežele in še prav posebno za pivce.

— **Shod nemško-narodnih delavcev.** Na Dunaju se je vršil 3. t. m. protestni shod nemško-nacionalnih delavskih organizacij proti dogodkom v Ljubljani in Celju, kjer se je sklenilo nastopiti z vso resnostjo in odločnostjo proti prodirajočemu slovanstvu?! Ti nemškonacionalni delavci so med delavstvom znani samo kot stavkokazi t. j. ljudje, kateri so kapitalistom na razpolaganje proti organiziranim delavcem v bojih za zboljšanje mezd in delavnih razmer. Da ti ljudje stoje z našimi nemškutarji v eni vrsti, je samo po sebi umevno. Eden je drugga vreden. Heil!

— **Ministerstvo za uk in bogočastje** je dovolilo živinozdravniškim visokim šolam v Lvovu in na Dunaju pravico podeljevati obsolviranim slušateljem doktorat živinozdravništva. Istotako zamorejo doseči doktorat že diplomirani živinozdravniki. Obsirnejše poročilo prinese glasilo narodnoradikalnega dijaštva „Omladina“, katero radi informativnih člankov, ki jih v zadnjem času prinaša, vsem izobražencem najtopleje priporočamo.

— **Nekaj o štajerskih hranilnicah.** Pred nekaterimi dnevi je izdal deželni statistični urad „Pregled štajerskega hranilništva v letih 1903—1904. Snov je jako pregledno izdelana. Želeti je le, da bi taka statistika izhajala bolj naglo, da bi imeli sedaj že pregled od leta 1906 ali vsaj 1905 na razpolaganje. Na Štajerskem deluje

sedaj 56 hranilnic, od teh jih odpade na Spodnje Štajersko 14. Izmed hranilnic je 37 občinskih, 15 okrajnih in 4 so na društveni podlagi.

Največ hranilnic se je ustanovilo od leta 1861—1880 namreč 43 od 1881—1890 le 5 in od 1891—1900 3. Žal, da je pri nas na Spodnjem Štajerskem tako malo hranilnic, ki bi bile v slovenskih rokah, Ves denar se torej kupiči v nemških rokah in dobiček porabijo naši narodni nasprotniki v nam sovražne namene. Dobro bi bilo ako bi se pri nas, vsaj v Savinski dolini, kjer so tla itak zelo ugodna, ustanovilo nekaj okrajnih hranilnic.

— **Živinska kuga na Spodnjem Štajerskem.** Srab ali garje: v Sv. Andražu v Slovenskih goricah pri konjih (okraj Ptuj). Rdečica pri svinjah: v Logarovcih in Iljašovcih (okraj Ljutomer); v Konjicah, Pacinjah, Sv. Marku niže Ptuj, Mezgovcih, Nadolih in v Št. Florjani (okraj Ptuj). Svinjska kuga: v Logarovcih (okraj Ljutomer); v Hrastovcu, Janževem vrhu, Rušah, Poljčanah, Pobrežju, Rogozi, Ragvini, Radvini, Spodnjih Hočah in v Selnici ob Dravi (okraj Maribor); na Bregu pri Ptuj in pri Sv. Lovrencu na Drav. polju (okraj Ptuj); na Globokem, v Kapelah, Zakotu in na Bizeljskem (okraj Brežice). Mehurčki: v Pristovi pri goveji živini (okraj Ljutomer). Steklina: v Marijinem Gradcu (okraj Celje).

Prenehala je rdečica pri svinjah: v Zgornji Bistrici (okraj Maribor); na Ptujski gori, Rogatcu, Trnovcih, Bišu, Sv. Andražu v Slovenskih goricah na Vurbergu in v Ptuj (okraj Ptuj); na Bizeljskem (okraj Brežice); v Ljutomeru. Svinjska kuga: na Cvenu (okraj Ljutomer).

Dopisi.

Protestni shod v Mozirju.

V nedeljo, 4. t. m., zbrali so se pristaši obeh slovenskih strank v Mozirju, da izrečejo svoje ogorčenje nad tolovajstvom, ki so ga uprizorili nemškutarski pobalini v Ptuj, Mariboru in Celju, ter da obenem izrazijo svoje sožalje Ljubljani in da ožigosajo nepravilno postopanje onih organov, ki so poklicani varovati življenje in imetje slehernega državljanca, bodisi potem že Slovenec, Nemeč.

Radi cerkvenih shodov pri sv. Križu in drugod, kamor je odšla večina mozirskih okoličanov, ni bil shod premnogobrojno obiskan, a zbralo se nas je vendar do 300 in ti smo si utisnili globoko v dušo, kar so nam priporočali govorniki, spodbujali bomo i druge, ki niso bili navzoči, jih probujali, navduševali za sveto slovensko stvar, posebno še pa k doslednemu izvajanju gesla: „Svoji k svojim!“ Govorili so razni govorniki; opisovali dogodke po nemškutarskih mestih ter pretresujoče dogodke od 20. sept. t. l. v Ljubljani. Ljudstvo je bilo skrajno ogorčeno.

G. Pevec je podal jasno, obširno sliko nem. nasilstva na Slovenskem.

G. Prekoršek iz Celja nas je opominjal k paznosti, klical k delu za svoj narod, v obrambo proti nemškemu usiljevanju in izpodrivanju. Bodril nas je k zavednosti, k skupnem delu za svoj obstoj ter slikal vedno silnejše prodiranje nemštva v naše kraje. Dotaknil se je i on dogodkov, ki prešinjajo razburljivo vso široko javnost.

Govorili so nadalje še g. Iv. Lipold in g. Ant. Breznik, ki je prav po domače, a navdušeno razvijal svoje misli, pozival k združitvi, k slogi, k nepopustljivemu izvajanju znanega gesla, k gospodarski samoosvoji in k vztrajnosti v tem boju, da ne pade vsa stvar v vodo. Opozarjal je slovenske trgovce

naj kupujejo edino le pri slovenskih in slovanskih tvrdkah, nemške potnike pa odslavijo. Ostro je bičal zaslepljenost nekaternikov v dolini, da še vedno dovolijo vstop ptujski cunji pod slovensko streho. „Štajerc“ mora poginiti, nobeden, količkaj trezen Slovenec ga ne sme čitati, kaj še le naročati ter podpirati s tem najhujšo prolikulturno delo Nemcev, pljuvati v lastno skledo. Pozval je vse one, ki še imajo v domačem trgu in zunaj nemške napise, da jih nemudoma odstranijo; vzame jih naj — slana — kar čez noč. Upamo, da se to zgodi. „Viharno pozdravljen zakliče zborovalec krepak „živijo“ — narodnim žrtvam pa — slava —

Sprejele so se že na drugih shodih sprejete resolucije soglasno.

G. predsednik trgovec A. Turnšek zaključil shod, z željo da rodi mnogo dobrega sadu.

Zveza narodnih društev na Štajerskem in Koroškem.

— Brežiško-sevniško učiteljsko društvo v Vidmu zboruje v nedeljo, dne 11. t. m. ob pol 11. uri dopoldne. To zborovanje je posebne važnosti, ker predava v imenu soc. odseka „Zveze“ g. A. Pesek. K obilni udeležbi vabi odbor.

— Slov. akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju priredi 14. t. m. v lokalu „Zum grünen Tor“, VIII. Lerchenfelderstrasse 14, prvoletniški večer. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Slovanski gostje dobrodošli!

— Zahvala. Podpisano vodstvo izreka tem potom najiskrenejšo zahvalo vsem onim, ki so pripomogli, da je XX. glavna skupščina „Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“ dne 6., 7. in 8. septembra v Gorici uspela tako nepričakovano lepo in sijajno. Prav posebno pa se zahvaljuje vsem članom pripravljalnega odbora in častnemu predsedniku g. c. kr. okrajnemu šolskemu nadzorniku Fr. Finšgerju, za obilni trud, ki so ga imeli s pripravami za „Zvezino“ zborovanje; gg.: Engelbertu Ganglu, Antonu Pesku, Fr. Silvestru in ravnatelju „Zveze slovenskih zadrug“ v Ljubljani g. Rožmanu za temeljita in v resnici zanimiva poročila, deželnemu poslancu g. Andreju Gabrščku, da nam je prepustil prostore za zborovanje v hotelu pri „Jelenu“ in pri „Južnem kolodvoru“, slavni „Trgovski obrtni zadrugi“ za prepustitev krasne sokolske dvorane v „Trgovskem domu“ za glavno zborovanje; vsem dragim in milim gostom učiteljem, posebno vsem štirim slovenskim c. kr. okrajnim šolskim nadzornikom na Primorskem in gg. deželnim poslancem, ki so prihiteli one dni med nas, ki so brzojavnim in pismenim potom pozdravili naš shod; gosp. pevovodji Alojziju Verču in vsem damam pevkam in gg. pevcem za lepo petje pri koncertu; cenjenemu slovenskemu občinstvu goriskemu, da je počastilo v tako mnogobrojnem številu naš koncert; vsem govornikom za navdušene napitnice in sploh vsem udeležencem, ki so pripomogli, da je nastopila „Zaveza“ tako impozantno.

Vodstvo „Zaveze avstr. jugoslovanskih učit. društev.“

Predsednik: Tajnik:

L. Jelenc. Drag. Česnik.

— Kretalen zrakoplov. Minolo nedeljo je znani zrakoplovec Wright (Rajt) poskusil svoj zrakoplov. Preletel je v eni uri 7 minutah 11 sekundah 48 km 120 metrov ter je s tem prekosil vse, kar se je dosedaj doseglo na polju zrakoplovstva.

Sodna obravnava 6. oktobra zoper celjske razgrajče od dne 20. septembra t. l.

Navzoč g. dr. Gv. Serneč kot zastopnik zasebne udeleženke Posojilnice v Celju. Fran Mehlsack, rojen v Teharjih 1892, sedaj pri tvrdki Jarmer z mesečnim zaslužkom 20 K, Otmar Derganc, rojen 1891 v Celju kot sin celjskega magistratnega uradnika in Sigmund Zuzi, star 16 $\frac{1}{2}$ let, rojen in pristojen v Rezijo v Zgornji Italiji, slednji zmožen le slovenskega jezika in nemškega le malo, so obtoženi, da

so se med drugimi udeležili izgrediv in napadov v Celju dne 20. septembra ter pomagali razbijati slovenske hiše. Storili so to iz hudobnosti in narodne nestrpnosti do Slovencev, ter metali kamenje v šipe na slovenskih hišah in to iz sledečih razlogov: dva dni pred sokolsko veselico v Celju se je raznesla novica po mestu, da se udeleži te slavnosti več tisoč Sokolov, na kar se je zbralo v nedeljo proti večeru na ljubljanski cesti dokaj demonstrantov, ki so imeli namen preprečiti Sokolom prihod v mesto. Nato so začeli demonstranti metati kamenje v šipe „Narodnega doma“ od ljubljanske ceste in sicer v trgovine Vanič, Zakotnik in trafiko ter naredili škode za 1221 K. Okoli 12. ure ponoči je šla cela truma kakih 50—60 pobov v Karolinsko ulico pred dr. Sernečovo hišo in začela metati kamenje v isto. Med to množico je spoznal Ivan Vrečko z vso gotovostjo, ko je metala ista kamenje na „Narodni dom“, Otm. Derganca, ki jej je načeloval in Fr. Mehlsacka.

Zaslišijo se obtoženci sami. Mehlsack pravi, da ni nič kriv, da ni metal kamenja v šipe „Narodnega doma“, da ni šel z razgrajalci, da sploh ni bil zraven. Pravi, da ste prišli dve njegovi sorodnici ob pol 1. uri v Celje in nato so se napotili domu. Od tod so šli ob dveh v „Nemško hišo“, kjer so ostali do pol 6. ure zvečer in na to so šli na kolodvor in potem domu.

Pravi sicer, da so bili od vojaštva potisnjeni nazaj na Ljubljansko cesto, nato pa da je šel s tovariši po drugi ulici v „Nemško hišo“, kjer je ostal do pol 9. Sploh pravi, da še ni bil niti pred „Narodnim domom“ isti večer ter ga vobče ni videl. Na vprašanje sodnika, ali pozna g. Vrečkota, odgovori, da slednjega še vobče ni videl, pač pa pozna Bizovičarja iz Gabrja, ki je najhujši sovražnik njegove rodbine. Ta ga je baje že večkrat kot sosed opominjal, da ne sme žvižgati in igrati nemških pesmi, česar pa on ni opustil, češ, da sme na domu delati kar hoče. Enkrat mu je baje celo zagrozil, „da mu bode čreva izpuštil“, ako ne preneha. Na vprašanje sodnika, ali je videl priti ljudi od Žalca, odgovori, da jih je videl od gostilne „Engel“, kamor ga je z drugimi vred potisnilo vojaštvo. Z Dergancem pa je bil le predpoldne skupaj.

Otm. Derganc tudi trdi, da je popolnoma nedolžen. Ob 3 $\frac{1}{4}$ zvečer je šel baje v „Nemško hišo“, kjer je sedel s tovariši Drobesh in Kolarič skupaj pri eni mizi. Vendar ne ve, kateri je prej zapustil sobo ali on ali Kolarič in Drobesh. Pri kavarni „Mercur“ je srečal baje samo „popolnoma tuje obraze“ ter šel po Rotovski ulici do pisarne dr. Schurbija; nato pa je prišlo vojaštvo ter je vse razgnalo; odšel je baje zopet v „Nemško hišo“. Na vprašanje sodnika, odgovori, da ta dan vobče ni bil v Gledališki ulici, da ni metal kamenja v dr. Sernečovo hišo, pač pa da je stal pred Pečnikovo hišo ter svaril tovariše z besedami: „Pojdite proč, saj itak nič ne naredite“, ker je videl ponočnega čuvaja. Nato je šla cela tolpa po Schillerjevi cesti do gostilne Krell. Na vprašanje sodnika, ali pozna g. Vrečka, odgovori, da ne, vsaj v zadnjem času ne. Pač pa ga je poznal od 3. do 8. leta svoje starosti. Nadalje izpove, da je imel čisto navadno palico v rokah, nobenega površnika ali kaj takega ter da je prisostvoval vsemu le iz radovednosti.

Simon Zuzi je obtožen, da je metal kamenje v dr. Sernečovo hišo. Izpoveduje, da je bil ob 3 $\frac{1}{4}$, ob prihodu vlaka pri „Nemški hiši“, nato pred „Narodnim domom“, kjer ni metal kamenja, tudi pri dr. Sernečovi hiši je bil, kjer se tudi ni pridružil izgredivnikom, ker baje „ne drži z nobenim“. Bil je tukaj ob 11. uri zvečer le iz radovednosti. Pri tem ga je zasačil ponočni čuvaj, kateremu je pozneje čez nekaj dni rekel: „Če pa ste vi že rekli, pa sem metal kamenje“. To pa je rekel baje samo iz šale.

Nato se prečitajo obtožbe gosp. dr. Vek. Kukovca, g. dr. Jos. Serneca in Posojilnice, glasom katerih znaša vsa škoda 1221 K.

Zaslišijo se priče Vrečko in drugi. Nastane šum med nemškimi poslušalci. Nato zahteva g. dr. Gv. Serneč od predsednika senata, naj skrbi za red in mir, da se ne bo vplivalo na priče. Predsednik odgovori: „Za to sem jaz

tu, da skrbim za red.“ Dr. Serneč nato: „Zato sem vas pa prosil.“ Dr. Zangger kot zagovornik obtožencev pravi, da niste prič Vrečko in Bizovičar popolnega zaupanja vredni, ker ste bili baje že večkrat kaznovani itd. Sodni dvor sklene, da se zaslišijo priče pod zaprisego, le glede Vrečka in Bizovičarja se pridruži, da se pozneje sklepa. — Priča Vrečko izpove, da je stal brez namena na oglu Gledališke ulice in opominjal delavce, naj se ne mešajo v izgrede. To je bilo krog pol 8. zvečer. Ko pa se privali tolpa razgrajčev, zapazi med isto med prvimi Derganca in kmalu za njim Mehlsacka. Videl je čisto razločno, kako sta metala kamenje. Prej pa je ta dva videl pri kolodvoru ob „Nemški hiši“, kjer sta bila nekaki kolovodji. Na vprašanje votanta Kotzijana: „Zakaj jih pa niste prejeli“, oglasi se dr. Serneč: „Saj bi bil aretiran.“ Pred „Narodnim domom“ ga je celo videl s palico, s površnikom in pokrivalom v rokah. Potrjuje, da je dal Derganc celo znamenje za napad s kamenjem. Pozna ga že delj časa; v zadnjem času ga je videl pri „Erjavcu“. Pove dalje tudi imena tistih, katere je Derganc v družbi z Mehlsackom isto nedeljo ranil in izpoveduje, da je Derganc kazal na kolodvoru na Slovence z besedami: „Das ist ein Windischer, den haut's!“

Priča Nasko pravi, da je sicer v nedeljo dne 20. septembra z Vrečkom govoril, pa se več ne spominja, da bi mu bil rekel: „Derganc muss auch dabei sein“, ker je že pil pol litra vina pri Grenadirju.

Priča Zakotnik Franca, prodajalka v „Narodnem domu“ izpoveduje, v kakem strahu je prestala in preživela isto noč, ker ima svoje stanovanje poleg trgovine. S hčerjo si ni upala vun do četrte ure. Izpoveduje, da je letelo kamenje v njeno trgovino, da je bilo kar strah in groza.

(Obravnava se prekine ob pol 2. zaradi poznega časa in nadaljuje ob štirih.) Navzoč je tudi g. dr. Vekoslav Kukovec, kot zastopnik g. dr. Josipa Serneca. G. dr. Gv. Serneč predlaga, naj se pokliče posebnega zapisnikarja, ki naj vso obravnavo stenografiira ter da naj se ga zapriseže. Sodni dvor predlog odkloni z motivacijo, da se ne utegne prepričati o stenografski zmožnosti predlaganega zapisnikarja. Dr. Serneč predlaga nadalje, naj se poda komisija na lice mesta, da se prepriča, je li bila Zakotnikova vsled lučanja kamenja v nevarnosti ali ne. Vsled tega predloga nastane v auditoriju nemir. Sodni dvor tudi ta predlog odkloni.

Zasliši se še enkrat priča Vrečko, ki natanko in razločno opiše kraj, na katerem se je vršil napad na „Ndrodni dom“.

Priča Bizovičar pripoveduje, da stal istotako v Gledališki ulici in videl, da prihajajo razgrajči od Ljubljanske ceste sem. Videl je Mehlsacka, da je metal kamenje in ga slišal kričati „heil“. Derganca ni videl. Sodnik nato vpraša Bizovičarja, od kod in od kedaj pozna Mehlsacka? Nato razjasni, kako je bila stvar glede trompetanja in piskanja nemških pesmi; ker se je to godilo po dnevu in tudi po noči že v pozni uri, je enkrat res posvaril mater, naj nekoliko bolj pazi na svojega sina. Da bi pa on grozil z nožem, ali pa, da bi bil on prestopil njeno hišo, to ni res.

Priča Karba izpoveduje, da je slišal Mehlsacka isto nedeljo popoldne v Rotovski ulici izreči besede: „Das ist eine Passion, besonders wenn es heisst: hauts zu“, še predno so bile pobite šipe v „Narodnem domu“. Pozneje pa si je priča mislil, da se je to nanašalo na izgrede istega večera. Za njim nekoliko od zadej pa je šla mati obtoženca, ki baje tega ni slišala.

Priča Marija Dolenc izpoveduje, da je drugi dan vprašala Mehlsacka, ali je bil prejšnji večer zraven, ko so se pobijale šipe in je on odgovoril: „Saj sem bil, kač mi pa morejo.“

Zaslišijo še se priče: Haller, Mehlsack, dr. Jos. Serneč, Riepl, Kolarič, Krell, oče Derganc, Robič, Vobner in Putan.

Ga. Mehlsack, mati obtoženca, zatrjuje, da je prišel njen sin ob 6. uri zvečer domu in pripovedeval, da je bil skupaj s kolegi iz Maribora, da je na to zopet odšel in bil že ob pol 9. doma. Glede sovraštva z Bizovičarjem izpoveduje isto, kakor Bizovičar sam. Na

vprašanje sodnika, ali je ona slišala besede „hauts zu“, pravi, da ne. Tudi o kaki grožnji Bizovičarja ne ve nič.

Priča g. dr. Josip Serneč izpoveduje, da mu je povedal nočni čuvaj Haller, da je bil med izredniki tudi Zuzzi, Derganc in še nek delavec iz Gabrja. Izpoveduje, da je bil on (dr. Serneč) isti večer v „Narodnem domu“ ter da je dal hišo že prej zastražiti po nočnih čuvajih, vendar so mu kljub temu demonstranti pobili več šip. Napad se je izvršil od Pečnika sem.

Priča Haller, ponočni čuvaj, izpoveduje, da je prišla pred dr. Sernečevo hišo večja množica ljudi, med katero je spoznal Derganca in Zuzzija. Tega je obdolžil, da je metal kamenje, na kar mu je Zuzzi nekoliko dni pozneje rekel: „Če ste me že videli, pa sem ga metal“. Zuzzi trdi, da je to rekel, pa samo v šali.

Peter Derganc, oče obtoženca trdi, da njegov sin sploh ni bil zraven, da njegov sin nima nikakega površnika ali haveloka ali kaj takega. Zasljišijo še se pričé K. Riepl, Krell, Drobisch, Kolarič, Cvetko.

Priča Riepl izpove, da je videl Derganca krog tretje ure popoldne, ko še šipe na „Narodnem domu“ niso bile pobite. Pozneje pa ga je videl pri okrajnem glavarstvu. Mehlsacka ni videl. Priča Kolarič trdi, da je videl Derganca, ko je začelo padati kamenje na „Narodni dom“ pri dr. Schurbijevi hiši. Priča Krell izpoveduje, da Derganca ni videl nikjer drugje, kakor okolo osmih zvečer v „Nemški hiši“. Isto izpoveduje priča Drobisch.

Izpovedujejo še pričé: neka sorodnica Zuzzijeva, Sajevič, Gregočan, Cvetko, ki pa o obtožencih ničesar bistvenega ne vejo.

Gosp. dr. Gv. Serneč predlaga še pričé Al. Lorber, I. Paradiž, Viktor Škoflek in Martin Jerman o tem, da je Derganc šuntal druhal: „Das ist ein Windscher, den haut's.“ Ta zadeva zoper Derganca se izloči za sedaj iz sodnega postopanja.

Nato govori g. dr. Vek. Kukovec in opozarja sodni dvor, naj krivce kaznuje kakor zaslužijo, spominja tudi na zadnje izgrede pred tremi leti, ko so napadli njegovo hišo ter skoraj spravili ob življenje njegovo soprogo. (Slišijo se zadaj kliči: „Govori nemško“ in pozneje: „Sai bi je itak ne bilo škoda!“)

Ta vsklik v sodni dvorani je dra-
stičen dokaz olike naših nemškutarjev.

Nato govori dr. Zangger kot za-
govornik obtožencev. Posluševal se je prav netaktnih izrazov napram sloven-
skim pričam, o katerih pravi, da niso
popolnoma verodostojne in zaupanja
vredne, skuša nadalje opravičiti pre-
stopek obtožencev z njihovo mladostjo
in z drugimi neprimernimi zafrkacijami.
Po govoru so nemčurski poslušalci kli-
cali „heil“.

Nato se sodni dvor umakne na po-
svetovanje. Nato prečita predsednik
sodišča obsodbo, glasom katere sta
Mehlsack in Derganc obsojena na štiri
tedne teške ječe radi hudodelstva jav-
nega nasilstva in Simon Zuzzi na tri
dni radi hudobnega poškodovanja tuje
lastnine; vsi trije pa k povrnitvi škode
uničenih predmetov, ki znaša 240 K.

Po prečitaniu obsodbe zavpije
nekdo izmed poslušalcev „heil Gerichts-
hof“, na kar zatuli na vse grlo ves
nemški auditorij besen „heil“.

Sodni dvor je to nemčursko pro-
vokacijo mirno vtaknil v žep.

Obravnava je bila zaključena ob
pol 8. uri zvečer.

Pridnega učenca

sprejme
pekarija Vošnjak

Graška cesta 19. 553 2-1

špecerijska trgovina

s popolno upravo v **Celju, Graška
cesta št. 19**, se da v tej stroki
izurjeni samostjni gospodični s 1. de-
cembrom v najem. 554 2-1

Službo išče

mož srednje starosti vsled mnogoletne
prakse verziran v ekonomiji, gozdarstvu,
lesotržstvu, kakor tudi k tem strokam
pripadajoči korespondenci in knjigo-
vodstvu.

Ponudbe pod „Znanstvo“ na npr.
„Domovine“. 558-1

Stara, dobro vpeljana

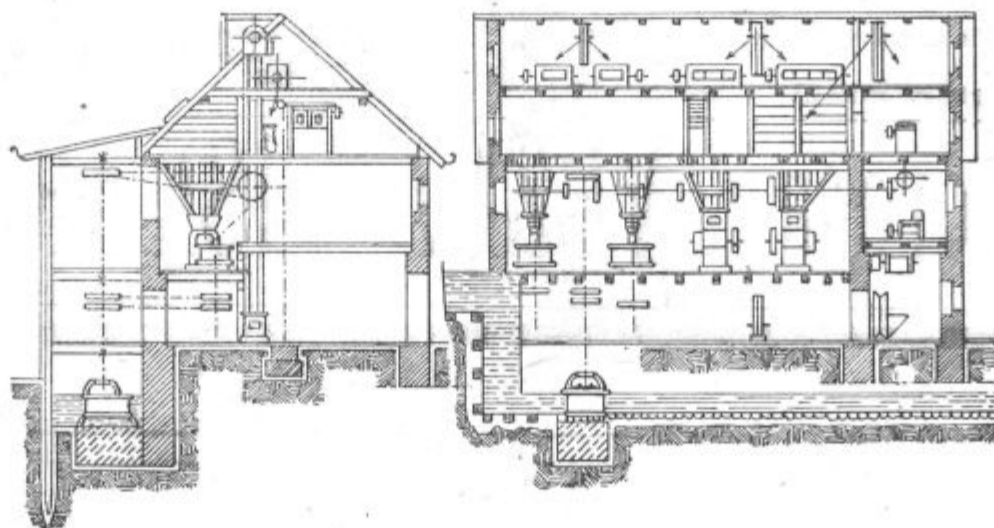
gostilna

z novimi lokali, gospodarsko
poslopje s poljem, se da v
najem takoj, eventualno tudi
proda. Gostilna je ob glavni
cesti v trgu Spod. Savinske
doline, blizu kolodvora in
cerkve. — Naslov pove
upravnništvo „Domovine“.

551 1

Josip Čretnik

izdelovatelj umetnih mlinov in žag v Št. Jurju ob j. ž.



V ti stroki prvo podjetje na slovenskem Štajerskem.

Za Trbovlje in Zagorje se
sprejmejo

zidarji in delavci

v trajno delo in sicer: 1 vešč
in spreten **zidarski polir**,
1 istotaki za betonska dela;
zidarji, podajalci proti do-
bremu plačilu. — Ponudbe
sprejema **Viljem Treo**, stav-
benik v **Ljubljani**, Marije
Terezije cesta 10. 557 6-1

Občinski urad v Trbovljah
razpisuje službo

občinskega redarja

z letno plačo 840 kron, prostim sta-
novanjem in službeno obleko.

Popolnoma opremljene prošnje se
naj pošilja na občinski urad Trbovlje
do 31. vinotoka t. l.

Dosluzeni orožniki ne čez 40 let
stari imajo prednost.

Županstvo Trbovlje 30. sept. 1908.
544 2-2 J. Vodušek, župan.

Trgovski pomočnik

zmožen deželnih jezikov, se
sprejme v trgovino z mešanem
blagom **A. Geiss v Žalcu**.
547 2-8



Pri gnojenju travnikov, deteljišč
in strnišči s Tomasovo žindro,
superfosforom ali kostno moko naj
se nikdar ne opusti gnojenje z

Rajnitom ali pa 40% **soljo**
kalijevo

Pojasnila za te, kakor za druga umetna
gnojila podaja brezplačno
Landwirtschaftliche Auskunftsstelle des
Kalisyndicates G. m. b. H.,
Graz, Raubergasse, 11. I.

Kalijeva gnojila ima v zalogi in jih pro-
daja po zelo nizkih cenah

trgovina z železino in poljedeljskimi stroji

„**MERKUR**“

P. Majdič, Celje.

katera naznanja cene z obratno pošto
in posilja poučne spise zastoj.

Naročajte plačilne listke
dr. sv. Cirila in Metoda.



1-84

V Ameriko in Kanado

je najsložnejše in najbolj
gotovo počevanje s

Kunard-progo

Odhod iz domačega pristanišča
Trsta: Ultonina 29. sept. Sla-
vonija 13. oktobra. Panonija
27. oktobra. Iz **Liverpola**:
Lusitanija (največji in najlepši
parnik sveta) 3./10. in 24./10.
Mauretania 10./10.

Pojasnila in vozni listki se dobe pri
Andreju Odlasku, Ljubljana
Slemenkova ulica št. 25, poleg cerkve Sv. Jurja.



Edina slovenska puškarska tvrdka

Ludvik Borovnik

v Borovljah na Koroškem.

Najboljša delavnica za temeljito popravo
lovskih pušk, za izdelovanje novih vložnih
oevi za kroglice in drobnisvinec, za nasa-
janje novih kopit. Dela po najnižjih cenah!
Kdor si želi nabaviti novo, zanesljivo in ceno
puško, naj zahteva najnovejši slovenski
cenik, kateri se brezplačno dopošlje.

Velika zaloga raznovrstnih revolverjev od 7 K naprej.
216 50-29

Slovenski trgovci naročajte
Slovenske gospodinje kupujte

pralno milo

Ivana Pfeiferja iz Spodnje Hudinje pri Celju.

Izvrstno blago. Nizka cena.

Poslano.

Ni res, da so meni Nemci trgovino tako zbili, da ne moram prodajati, res je pa, da so mi popolnoma pobili 3 table z napisi in okna na stanovanju, kar pa promet popolnoma nič ne ovira. Ker so moji napisi sedaj slabo čitljivi, prosim da se natanko pazi na trgovino z razbitimi tablami na voglu Graške in Rotovske ulice, ker to je prava slovenska trgovina, kjer se vse blago prav solidno in pošteno prodaja. Vzorce pošljem proti vrnitvi na vse strani franko in zastonj.

R. Stermecki, Celje

Trgovska hiša z manufakturnim blagom
na debelo in drobno.



Savinski liker

preiskan in preizkušen na ces. kr. poljedeljskem preizkuševališču na Dunaju.

Savinski liker

je pripravljen iz planinskih in gorskih zelišč, ter se priporoča kot krepčilni napoj v zdravstvene namene. Lastnik znamke

VINCENC KVEDER Žalec v Savinski dolini, Stajersko.

111 130-109

Vizitke priporoča Zvezna tiskarna.

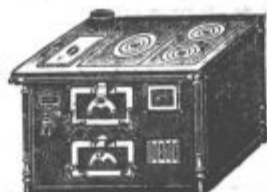
Ako potrebujete



slamorenice,
kotle za žganje,
grozdne mline
in stiskalnice,
gnojnične sesalke,



peči vseh vrst tudi za šole predpisane in take za kurjavo z žaganjem, štedilnike, pralne stroje, nagrobne križe in drugo v železninarsko stroko spadajoče blago, kakor tudi nepremočljive vozne in komatne plahte ter zajamčena umetna gnojila, kupujte le pri do-
mači tvrčki



„MERKUR“, P. Majdič Celje,

ki daje pojasnila in pošilja cenike in navodila z obratno pošto zastonj

IVAN RAVNIKAR, CELJE

Telefon št. 17.

priporoča svojo dobro založeno zalogo špecerijskega blaga, suhih in oljnatih barv, firneža, karboleja, ter vseh vrst lakov in čopičev. Kupuje in prodaja deželne pridelke in suhe gobe ter jih plačuje po najvišjih cenah. Zaloga najfinejšega čaja, ruma, zdravilnega konjaka, brinjevca in vina vseh vrst (lacrimae Cristi in drugih). Vsako konkurenco vzdržajočo kavo, surovo, kakor štirikrat na 183 teden sveže žgano. 31

Premog iz Zabukovških jam (Buchberg), kateri je do danes najboljši, prodajam po originalnih cenah na cele železniške vozove, male vozove in na drobno v hišo postavljen.

Za namakanje črešenj, višenj in zelenih orehov pravo pristno vinsko žganje in slivovko. — Velika zaloga voščenih in drugih sveč, toaletnega mila in kalodonta.

Sprejemem **učenca** iz dobre hiše ter z primerno takoj šolsko izobrazbo.

Na debelo in drobno. Poštna naročila se točno izvrše.

Zavitke priporoča ZVEZNA TISKARNA V CELJU.

POSJOJILNICA V CELJU

v lastni hiši
Narodni dom

Posojilnica uraduje vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne razun nedelje in praznikov.

POSJOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad 4200 zadružnikov, kateri imajo vsega nad 88.000 kron vplačanih deležev ter ima sedaj nad 6 milijonov kron hranilnih vlog in nad 340.000 kron rezervnega zaklada.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, ako tudi ni član zadruge ter jih obrestuje po 4 1/2%. Posojilnica plačuje rentni davek sama, ne da bi ga odtegnila vlagateljem. Posojila daje na osebni ali hipotekarni kredit proti 6%, 5 1/2% in 5% obrestovanju.

Trgowskega pomočnika

odraščene, posebno izurjenega v manufakturnem blagu, z dolgoletnimi spričevali, se sprejme takoj ali pozneje na deželi. — Dopisi naj se pošiljajo na upravištvu tega lista. 556 1

Ježice (Knoper), želod, divji kostanj, sploh vse deželne pridelke kupuje
Anton Kolenc v Celju.

Dr. Anton Schwab

distriktni in zobozdravnik v Celju

se je vrnil in ordinira zopet od nedelje, dne 10. oktobra dalje ob navadnih urah.

RUDOLF HAVELKA

modna trgovina v Ptuj

prilporoča p. n. občinstvu za jesen in zimo najnovejše blago za dame in gospe v raznih kvalitetah, kakor tudi raznovrstno platno za životno in posteljsko perilo. Nadalje nudi preproge, garniture, volnene in čipkaste zastore čevlje najboljšega izdelka za dame in gospe, dežnike, zavratnice, ovratlke, pletene in likane srajce, ter vsakovrstno drugo v manufakturno stroko spadajoče blago po primernih cenah. — Postrežba točna in strogo solidna. 536 41-8

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu mesta Celje, okolice in pokrajine naznanjam, da sem se po dolgoletnem sodelovanju pri stavbah povrnil iz tujega v domovino. Kot domačin upam, da se bode slavno občinstvo v potrebah izdelovanja stavnih načrtov, stroškovnikov, oddajanja izvršitev stavb itd. obračalo na mene, ker bodem vedno pripravljen vsakemu po mogočnosti ustreči. S spoštovanjem

Josip Stojan

537 3-3

obl. preiskušeni in pooblaščen zidarski mojster Celje-Gaberje II.

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda.

Milan Hočevar — Celje

Glavni trg št. 10

Priporoča direktno kavo kila po K 2.—, drugih vrst po importirano arabsko kavo K 2.40, 2.80, 3.20, 3.60 itd. trikrat na teden kavo kila po K 2.80, 3.20 in 4.—. Fino svežo praženo kavo ter okusno italijansko namizno olje, bučovo olje, Ogrske salame, švicarski sir, radajnsko, slatinsko kislavo, Galico, žvepio, rafijo in Bartelovo klajno apno.

Premog s pečovniških jam. — Prodaja na drobno in v celih vozovih. 263 — 26

Blasnikova in družinska pratika

se dobiva na drobno in debelo v Zvezni trgovini v Celju.

ZVEZNA TRGOVINA, CELJE, Rotovška ul. 2.

Seznamek založnih knjig.

Zbirka domačih zdravil s poljudnim opisom človeškega telesa. (IV. pomnoženi natis)	K	1.—
Nova pesmarica. Zbirka najbolj znanih slovenskih in slovanskih pesmi. Mehko vezana K 1'60, eleg. vez.	"	2'40
Obrtno knjigovodstvo s kratkim poukom o menicah, spisal dr. J. Romih	"	1'60
Občinski red. Zbirka zakonov, zadevajočih posle obč. področja, spisal dr. I. Dečko. I. zv. K 3'60, trdo vez.	"	4'40
Mlinarjev Janez, slovenski junak ali vplemenitba Teharčanov IV. natis	"	—80
Kmetijsko gospodarstvo, II. popravljeni in pomnoženi natis. Spisal V. Rohrman, vezano v platno	"	1'60
Zbrani spisi P. Pajkove, I. zv. broširan	"	2'—
Zbrani spisi P. Pajkove, II. zv. broširan, K 2'—, eleg. vezan	"	3'—
Zabavnik, spisal A. Brezovnik	"	1'40
Trtna uš in trtojeja, spisal Ivan Belé	"	—80
Luči, Funtek, broširane K 1'40, vezane	"	2,20
Gedichte, Vodovnik-Siegensfeld, eleg. vezane	"	2'—
Civilno-pravdni red, dr. L. Filipič, v platno vezan	"	5'—
Naš dom. I. zv. Vsebina: „Cesarjevič in sestri dvojčkinji“ in „Krajevna kronika Teharskih plemičev“, broš.	"	—50
Naš dom. II. zvezek. Vsebina: „Zadnji grof Celjski“ in „Iskalci biserov na otoku sv. Duha“, broširan	"	—50
Naš dom. III. zvezek. Vsebina: „Vojna leta 2000“ in „Loma in na tujem“, broširan	"	—50

Naš dom. IV. zvezek. Vsebina: „Ciganka“, izvorna povest ter razne humoreske, broširan	K	—50
Naš dom. V. zvezek. Vsebina: „Pavlo Črnokril“, „Nu, občinstvo“, „Ljubezen do domovine“, „Pesem o hudourniku“, „Karin“ in „Plesati ni znal“, broš.	"	—50
Naš dom. VI. zvezek. Vsebina: „Pevčevo srce“, „Krvava svatba v Kijevu“, „Prijatelj Lovro“	"	—50
Naš dom. VII. zvezek. Vsebina: „Palica Petra Gašparja Sveteckega“, „Zvonikar“, „Sodba“, „Poezija in proza“, „Vij“	"	—50
Kržišnik: Male pesmi za mladino, broširane	"	—24
Ivan Bele: Viničarjev kašpot, navod, kako vinograde nanovo zasajati in obdelovati, broširan	"	—60
Dr. A. Božič: Lovski zakon za Štajersko, kartoniran	"	1'20
Der Panslavismus. Eine nationalpolitische Betrachtung broširano	"	—60
Prof. Jos. Kožuh: Navodilo h kartografičnim osnovam, vezano v platno	"	4'—
Prof. Jos. Kožuh: Pregledni izpisek iz navodila h kartografičnim osnovam, broširano	"	—20
Red za šolske sluge	"	—24
Šolski red	"	—30
Madeži in njih snajenje, praktično navodilo, kako je snajiti madeže na raznem blagu, kovinah itd. kartonirano	"	1'—
Srbske narodne pesmi. Sestavil J. Mohorčič	"	—40

OPOMBA. Pri naročilih prosimo, da naj blagovolijo cenj. gospodje odjemalci denar naprej poslati, sicer se na naročila ne ozira. Za poštnino je dodati za knjige v vrednosti do 1 krone 10 vin., do 2 kron 20 vin., čez 2 krone pa 30 vin.

Trgovina knjig, papirja, pisalnega orodja itd. Prodaja igralnih kart.



izjavlj.: „Kamnoseška industrijska družba Celje“.

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška industrijska družba.

Stavbena in umetna kamnoseška obrt s strojnimi obratom. :::

Izvrševanje vseh stavbenih del: kakor stopnic, fasad, podbojev, pomolov, nastavkov itd. iz različnih kamenov in cementa. :::

Specijalna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih kamnov itd. :::

Brušenje, puliranje in struganje kamena s stroji.

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sljenitov po raznovrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoniranih rodbinskih grobišč (rakev). :::

Tlakovanje cerkva, dvoran in hodnikov s šamotnim ali cementnim tlakom. :::

Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah.

Popravljanje spomenikov, ude- lvanje napisov v iste. :::

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po štiri odstotke ter pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Gornji grad, Sevnica, Šmarje, Šoštanj in Vrnsko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 280.000 K. Zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje. Dosedaj jo dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za vodovodne naprave 10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K.

Slovenci, poslužujte se

79 48-37

južnoštajerske hranilnice pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, **južnoštajersko hranilnico.** da se naloži denar za mladoletne in varovance izključno le v

ZVEZNA TRGOVINA V CELJU

ROTOVŠKA ULICA ŠT. 2. ROTOVŠKA ULICA ŠT. 2.

Velika zaloga svinčnikov, peres, peresnikov, radirk, kamenčkov, tablic, gobic, črnila, trgovskih in odjemalnih knjig, zavitkov, papirnatih vreč itd. itd.

Časovni predmeti: papirnati krožniki, servijete, konfeti, serpentine, lampijoni in dr.

TRGOVINA S PAPIRJEM, PISALNIM IN RISALNIM ORODJEM

LASTNA ZALOGA ŠOLSKIH ZVEZKOV IN RISANK

NAJVEČJA ZALOGA VSEH TISKOVIN ZA URADE IN PRIVATNIKE

CENIKI BREZPLAČNO NA RAZPOLAGO SOLIDNA IN TOČNA POSTREŽBA.

K seziji priporoča:
Lampijone,
Serpentine,
Korijandoli,
Karte za tombolo in
šaljivo pošto.

54 64

Za jesensko in zimsko sezono priporočam svojo najobširneje založeno trgovino novomodnega sukna in volnenega blaga za obleke, kostime, bluže itd. po najnižjih cenah

Karol Vanič Celje Narodni dom